

VABZDŽIŲ ĮGĖLIMAI

Atšilus orams, pavasarį ir vasarą gamtoje suaktyvėja įvairūs vabzdžiai. Dažniausiai žmonės sugelia uodai ir įvairūs mašalai (kraujasiurbiai vabzdžiai). Neretai pasitaiko, kad žmonės į gydymo įstaigas kreipiasi dėl vapsvų, širšių, bičių ar skruzdėlių įgėlimų.

Sugėlus vabzdžiams negalavimai skiriasi priklausomai nuo įgėlusio vabzdžio rūšies. Skruzdžių, uodų, mašalų įkandimo vietoje oda parausta, patinsta, niežti,

atsiranda lengvo uždegimo reiškinių, kartais gali susidaryti pūslelės. Jei įkanda daugiau vabzdžių, gali būti stipresnė vietinė reakcija. Įkandus šiems vabzdžiams tinimą ir skausmą mažina įgeltos vietos šaldymas, tam galima panaudoti ledą ar šaldytų daržovių maišelį suvyniotą į rankšluostį, taip pat priešalergiškai veikiantys tepalai. Įgėlus bitėms, širšėms, vapsvoms įprastinė audinių reakcija įgėlimo vietoje: aštrus skausmas, patinimas, paprastai išnykstantis per kelias valandas. Retai būna išplitusi reakcija, kai patinsta visa galūnė, pvz., ranka. Įgėlimai ryklėje ar gerklose prasidėjus tinimui, gali sukelti gyvybei grėsmingus kvėpavimo sutrikimus. Tokiu atveju reikėtų nedelsiant kreiptis į medikus.

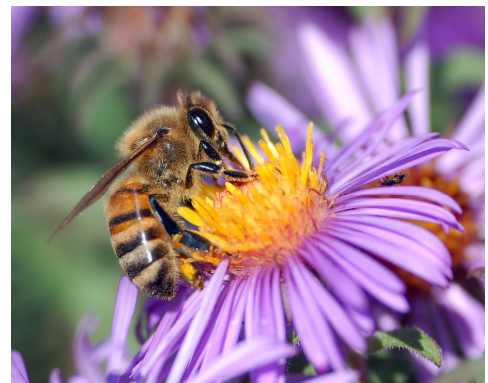
Nealergiškiems žmonėms pavieniai bičių ar vapsvų įgėlimai nėra labai pavojingi, tik skausmingi, vietiška dirginantys. Kartais, ypač nukasius įgeltą vietą, galima antrinė infekcija, sustiprinanti uždegiminę reakciją ir skausmą. Esant daugybiniams įgėlimams reikėtų kreiptis į medikus. Įgėlus daugiau kaip 100 bičių būdinga sisteminė organizmo reakcija, kuri pasireiškia viduriavimu, pykinimu, raumenų, sąnarių skausmais, sąmonės išnykimu ir negydant gali baigtis mirtimi. Aprašyti mirties atvejai įgėlus daugiau kaip 500 bičių.

Alergiškiems žmonėms pavojingas ir vienos bitės įgėlimas, kuris gali sukelti anafilaksines reakcijas ir net mirtį. Deja tai, kad žmogus yra alergiškas, dažniausiai sužinoma tik įgėlus vabzdžiui. Gali atsirasti viso kūno odos bėrimas, dusulio priepuolis, kristi kraujospūdis, vystytis anafilaksinis šokas. Ir jei žmogus alergiškas, kiekvienas pakartotinis įgėlimas gali sukelti vis stipresnę reakciją. Dėl to reikia kreiptis į gydytoją alergologą, kuris paskiria tinkamiausią gydymą. Bičių ar vapsvų nuodams jautrus žmogus visada turi nešiotis gydytojo paskirtus vaistus.

Įkandus vabzdžiui reikėtų stebėti savijautą, galima vartoti priešalerginius vaistus (tabletes ar tepalus), priklausomai nuo organizmo reakcijos bei savijautos. Jei įgėlė bitė, reikia nesuspaudžiant nuodų maišelio pašalinti geluonį. Tą galima padaryti net ir peilio galu, atsargiai nubraukiant geluonį į šoną. Vapsvos gėluonio nepalieka. Nekomplikuotais atvejais galima gydytis namuose, veiksmingi priešalerginiai ir vaistai nuo uždegimo. Pajutus silpnumą, pasunkėjus kvėpavimui, dūstant – skubiai kreiptis į medikus. Įgėlus burnos srityje, į liežuvį – skubiai kreiptis į medikus.

Uodams ir kitiems kraujasiurbiams vabzdžiams atbaidyti vartojamos specialios priemonės, vadinamos repelentais, tačiau šios medžiagos neapsaugo nuo bičių ir vapsvų. Jie gali būti ir natūralūs, pvz., citrinžolės ar levandų eterinis aliejus. Vengiant vapsvų, širšių ir bičių draugijos, gamtoje nepatartina kvėpintis stiprų, ypač gėlių, kvapą

skleidžiančiais kvepalais, atvirose vietose gerti saldžius gėrimus, valgyti vaisius, ledus – jie privilioja vabzdžius. Palikus neuždengtą gėrimą, nepastebėjus galima praryti ten įkritusį vabzdį. Nerekomenduojama vaikščioti basomis po žydinčias pievas. Labai daug vapsvų būna po vaismedžiais ant žemės prikritusiuose vaisiuose – juos reiktų rinkti atsargiai. Vengti gausiai žydinčių gėlynų, medžių ir krūmų. Neiti prie avilių, vapsvų, širšių lizdų.

Būkime atsargūs mėgaudamiesi poilsiu gamtoje. Geros vasaros!

Informaciją parengė
Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro
Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras